

1. RECOMANACIONS PER PREPARAR UN ITINERARI GEOLÒGIC

Observacions prèvies

Com que aquest material està fet per al món educatiu, es pot baixar de la pàgina web del CdA del Bages, reproduir-lo i adaptar-lo a les vostres necessitats, citant, sisplau, la seva procedència i si és còpia, adaptació, reproducció parcial, etc.

Coneixements previs dels alumnes

N'hi haurà prou amb que coneguin els conceptes bàsics de geologia: els testimonis de l'activitat interna de la Terra i els processos i agents geològics externs més elementals. Recomanem un coneixement a grans trets de l'evolució geològica de la Depressió Central-Depressió de l'Ebre si ens trobem en aquesta zona, o bé del lloc on ens trobem.

Un itinerari geològic és una bona ocasió per aprendre a utilitzar mapes topogràfics. Anirà bé tenir-ne còpies del de la zona treballada.

Mètode de treball

La nostra experiència ens fa recomanar ràtios de no més d'un 15 alumnes per educador. Normalment es parteix una classe en dos grups. Per a no interferir-se hauran de treballar a una certa distància entre ells.

Som partidaris de l'aprenentatge compartit. El mestre haurà de fer fixar l'atenció en el que interessi i estimular el diàleg amb preguntes adients, cercant la participació de tothom i esperant que amb la seva ajuda les respostes surtin del grup sempre que sigui possible.

L'aprenentatge pot ser en grup, però el treball escrit ha de ser personal, per tant hauran de portar carpeta i fulls de treball.

Cal que evitem la degradació i l'espoliació dels materials i formacions interessants. La recollida de mostres només té sentit si han de servir per a una activitat concreta posterior: exercicis d'observació amb lupa binocular, muntatge d'una exposició, treball de laboratori...

Les càmeres de fotos són molt útils per motivar l'observació, repassar el que s'ha vist i fer treballs posteriors ben il·lustrats.

Cal controlar el temps. Un bon treball d'observació i d'aprenentatge compartit no vol presses. Aconsellem disposar d'un matí sencer, amb temps per a esmorzar, o fins i tot el dia sencer, comptant que a la tarda el rendiment baixa.

1. Presentació i sortida

Orientacions generals per al desenvolupament de l'activitat.

Organització dels grups.

Entrega de mapes i altre material necessari.

Sortida i observació lliure dels terrenys del voltant.

2. Observació genèrica de roques

Pel camí, observar i comentar la gènesi dels tipus de roques sedimentàries detrítiques que anem trobant: margues, gresos, conglomerats, evaporites, etc. Als afloraments escollits per observar-les anirà bé fer exercicis que ajudin a observar-les, veure'n les característiques, explicar-ne l'origen i interpretar la seva disposició.

Convé que a les primeres observacions se situï l'època geològica de formació i modelació dels materials observats en una escala dels temps geològics.

3. Parades

Depenen molt dels recursos que ofereixi cada itinerari. En general, va bé que a cada parada es tracti un tema concret, a no ser que l'indret concentri diversos aspectes d'un interès especial.

A cada parada, va bé establir un lligam temàtic amb el que s'ha après en les parades anteriors.

4. No només geologia

En un país tan humanitzat com el nostre és difícil caminar una estona sense veure testimonis de l'activitat humana actual i en el passat. Especialment si té interès com a patrimoni, encara que sigui modest, val la pena donar-lo a conèixer encara que la seva relació amb la geologia no ens sembli prou evident. Segur que trobarem algun forn de calç, de guix o de teules, pedreres, castells, torres de defensa o comunicacions, molins fariners, pous de glaç, rescloses, sèquies, ponts... Aprofitem-ho!

5. Temporització i retorn

Cal mesurar bé el temps que necessitarem. Un matí és llarg i sol ser suficient, tot i que també s'hi pot dedicar matí i tarda. Creiem que és molt important tornar a l'hora prevista amb la feina feta sense haver de córrer, per això els responsables hem d'estar pendents del rellotge.

6. Activitat posterior

Va molt bé passar un power point de repàs a l'activitat de camp, seguint el mateix ordre cronològic, utilitzant els esquemes dels fulls de treball o altres de similars i fotos comentades dels llocs visitats. El guió de la presentació serà el mateix treball fet. Aconsellem que entretant els alumnes s'autocorregixin la seva feina (cal llum suficient). Si es pot, és millor fer-ho al mateix dia de la sortida, i si no pot ser, fer-ho l'endemà mateix.